

**SOME SOLUTIONS TO IMPROVE THE EFFICIENCY
OF ORIENTATION ON INNOVATION ENTREPRENEURSHIP
FOR STUDENTS AT HA TINH UNIVERSITY**

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC
ĐỊNH HƯỚNG KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO CHO SINH VIÊN
TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC HÀ TĨNH**

Trần Nguyên Hào
Trường Đại học Hà Tĩnh

ABSTRACT: *This article summarizes the results achieved by Ha Tinh University in orientation on innovation entrepreneurship for students over the years; pointed out the potentials and challenges for innovation entrepreneurship orientation for students. Through that, the article proposes a few solutions to improve the efficiency of this work at Ha Tinh University in the coming years, including: The university needs to propose Ha Tinh Province to continue to have specific policies to support the University in finance and other aspects to develop a contingent of highly qualified staff and lecturers, enhance equipment and facilities; The university needs to direct the faculties to equip students with knowledge and skills about innovation entrepreneurship, and business; The university needs to strengthen and expand its international relationships further with the US Embassy, with companies in Israel, universities in Thailand; The university needs to work more closely with the Department of Science and Technology and other departments in Ha Tinh province to cooperate in exchanging experiences, knowledge, information and technology products...*

Keyword: *Ha Tinh University, orientation on innovation entrepreneurship, students.*

TÓM TẮT: Bài viết này khái quát những kết quả đã đạt được của Trường Đại học Hà Tĩnh trong công tác định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh những năm qua; chỉ ra những tiềm năng và thách thức đối với công tác định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh. Thông qua đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác này tại Trường Đại học Hà Tĩnh trong những năm tới, bao gồm: Trường cần đề nghị với tỉnh Hà Tĩnh tiếp tục có chính sách đặc thù hỗ trợ về tài chính và các mặt khác để phát triển đội ngũ cán bộ, giảng viên có trình độ cao, tăng cường trang bị cơ sở vật chất; Trường cần chỉ đạo các khoa trang bị cho sinh viên các kiến thức, kỹ năng về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, về kinh doanh; Trường cần tăng cường và mở rộng các mối quan hệ quốc tế hơn nữa với Đại sứ quán Mỹ, với các công ty ở Israel, các trường đại học ở Thái Lan; Trường cần phối hợp chặt chẽ hơn với Sở Khoa học và Công nghệ cùng các sở khác trong tỉnh Hà Tĩnh để hợp tác trao đổi kinh nghiệm, kiến thức, thông tin, sản phẩm về công nghệ...

Từ khóa: *Trường Đại học Hà Tĩnh, định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, sinh viên.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo đang là chủ đề nóng đang được cả nước quan tâm.

Nhiều trường đại học trên toàn quốc đã và đang tích cực triển khai công tác định hướng về khởi nghiệp, về khởi nghiệp đổi

mới sáng tạo cho sinh viên với các hoạt động phong phú và có hiệu quả thông qua công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học với nhiều hình thức như tập huấn trang bị kiến thức, kỹ năng, tổ chức các cuộc thi về khởi nghiệp, xây dựng vườn ươm khởi nghiệp, hỗ trợ cho sinh viên tiến hành khởi nghiệp...Trường Đại học Hà Tĩnh với sứ mạng và mục tiêu chiến lược đã xác định là “cung cấp dịch vụ giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học và công nghệ nhằm mang lại cơ hội phát triển học thuật và thực hành nghề nghiệp cho người học, triển khai các kết quả nghiên cứu ứng dụng đạt được vào thực tiễn cuộc sống” [2, tr.28], trong những năm qua đã từng bước định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh trong hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học. Tuy nhiên, những kết quả đạt được chỉ mới ở bước đầu. Việc đánh giá đúng tiềm năng và thách thức đối trong thực hiện định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, từ đó đưa ra các giải pháp phù hợp, có hiệu quả thiết thực để triển khai thực hiện tốt hơn định hướng này trong những năm tới là hết sức cần thiết. Điều đó cũng góp phần xây dựng Trường Đại học Hà Tĩnh trở thành một “trường đại học đa cấp, đa ngành định hướng thực hành, cung cấp nguồn nhân lực có kiến thức thực tiễn và năng lực thực hành phù hợp với yêu cầu sử dụng lao động của tỉnh Hà Tĩnh và khu vực Bắc miền Trung” [2, tr.29].

2. NỘI DUNG

2.1. Những kết quả đạt được của Trường Đại học Hà Tĩnh trong thực hiện định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh

Trong những năm gần đây, Hiệu trưởng và đội ngũ lãnh đạo, quản lý Trường Đại học Hà Tĩnh đã đánh giá khách quan sản phẩm đào tạo của Trường Đại học Hà

Tĩnh cũng như nhiều trường đại học trong cả nước đang chủ yếu dừng lại ở mức các sản phẩm trung gian (đào tạo sinh viên tốt nghiệp, nghiên cứu tri thức mới chung). Vì vậy, Trường đã xác định phải trở thành một trường đại học định hướng đổi mới sáng tạo không chỉ hướng tới phục vụ cộng đồng tốt hơn, mà còn hoạt động rất hiệu quả đối với việc quản lý sở hữu trí tuệ và thương mại hóa tri thức ngay trong khuôn viên của mình, góp phần thực hiện tự chủ tài chính. “Đây là mô hình đại học sáng nghiệp thông minh với 7 đặc trưng về đào tạo định hướng khởi nghiệp; về nghiên cứu hàn lâm định hướng và kết hợp đổi mới sáng tạo; về hoạt động đổi mới sáng tạo trong hệ sinh thái khởi nghiệp; về đại học thông minh dựa trên khoa học dữ liệu và công nghệ kỹ thuật số; về cơ chế tự chủ đại học cao trong mối quan hệ với cơ quan quản lý và doanh nghiệp; về quá trình quốc tế hóa trong bối cảnh toàn cầu và đổi mới sáng tạo; đặc biệt là đặc trưng về sự phát triển hài hòa giữa mục tiêu vốn hóa tài sản tri thức, gia tăng giá trị kinh tế của đại học với việc tạo ra giá trị cộng hưởng cho doanh nghiệp và cộng đồng. Theo đó, tinh thần khởi nghiệp, tinh thần đổi mới sáng tạo phải được thấm nhuần vào tất cả các bên liên quan (lãnh đạo, giảng viên, người học và người sử dụng lao động), tất cả các hoạt động (đào tạo, nghiên cứu, hợp tác quốc tế, trách nhiệm cộng đồng) và toàn bộ chỉnh thể đại học là một hệ sinh thái khởi nghiệp”[3].

Để hiện thực quan điểm chiến lược trên, Trường Đại học Hà Tĩnh đã xác định trước hết phải tập trung đổi mới chương trình đào tạo, cách thức đào tạo. “Hiện nay Trường đã xây dựng lại chương trình theo hướng CDIO (Conceive - Design - Implement - Operate, có nghĩa là: hình thành ý tưởng, thiết kế ý tưởng, thực hiện và

vận hành) - một quy trình đào tạo căn cứ vào chuẩn đầu ra (outcome-based) để thiết kế chuẩn đầu vào với cách tiếp cận hướng tới đào tạo sinh viên phát triển toàn diện cả kiến thức, kỹ năng (cả kỹ năng cứng lẫn kỹ năng mềm), thái độ, năng lực thực tiễn và có ý thức trách nhiệm đối với xã hội gắn với nhu cầu của người tuyển dụng, giúp người học thích ứng được với môi trường làm việc thay đổi. Đây cũng là một giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo rất hiện đại và hiệu quả, phù hợp với quá trình hội nhập AEC nói riêng và hội nhập quốc tế nói chung” [1, tr.112-113].

Xác định kỹ năng mềm là rất cần thiết đối với sinh viên sau khi ra trường xin việc và làm việc, nhất là đối với sinh viên có ý tưởng và kế hoạch khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, Trường đã thực hiện giải pháp đột phá là đưa môn kỹ năng mềm vào chương trình đào tạo với tư cách là một môn bắt buộc và đào tạo cho sinh viên ngay từ năm thứ nhất, thứ hai chứ không chỉ lồng ghép trong quá trình đào tạo. Bên cạnh đó, Trường cũng đã chỉ đạo các khoa đào tạo và Đoàn thanh niên, Hội sinh viên tổ chức thường xuyên các hoạt động ngoại khóa với mục đích rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp, kỹ năng làm việc và kỹ năng mềm cho sinh viên.

Trực tiếp đối với công tác định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên trong nghiên cứu khoa học, Trường đã chỉ đạo các khoa đào tạo khuyến khích giảng viên gợi mở và hướng dẫn sinh viên làm các đề tài nghiên cứu khoa học có tính ứng dụng cao, sinh viên có thể triển khai thành các đề án kinh doanh sau khi ra trường. Một trong những đề tài nghiên cứu khoa học điển hình về hướng này là đề tài về “Nghiên cứu thị trường nhà ở và xây dựng dịch vụ nhà ở online cho sinh viên” do sinh viên Trần Văn Đô, Khoa Kỹ thuật - Công nghệ thực hiện

với sự hướng dẫn của giảng viên chính, tiến sĩ Nguyễn Văn Tịnh trong năm học 2016-2017. Đề tài này đã đạt giải nhất tại Hội nghị sinh viên nghiên cứu khoa học do Khoa Kỹ thuật công nghệ tổ chức và tiếp đến là đạt giải nhì tại Hội nghị sinh viên nghiên cứu khoa học cấp Trường. Đề tài này sau đó đã được sinh viên Trần Văn Đô cùng với sinh viên Trần Đức Quân phát triển thành Đề án ý tưởng “Mô hình dịch vụ nhà ở online” tham dự *Cuộc thi Ý tưởng sáng tạo khởi nghiệp sinh viên (“Start-up Student Ideas”)* lần thứ I - 2016 do Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam tổ chức và đã lọt vào top 20 ý tưởng khởi nghiệp của sinh viên miền Trung.

Trong năm 2017, Trường Đại học Hà Tĩnh đã tổ chức khóa đào tạo “Ươm mầm ý tưởng khởi nghiệp” cho 80 SV. Chương trình có sự hỗ trợ và cố vấn từ Trung tâm Hoa Kỳ (Đại sứ quán Mỹ). Với thời gian học tập 2 tháng, khóa đào tạo đã giúp các bạn sinh viên tiếp nhận các kiến thức về mô hình kinh doanh Canvas và vận dụng để phát triển ý tưởng kinh doanh; cách đàm phán trong môi trường làm việc và kinh doanh để tự tin thể hiện kỹ năng, năng lực và đam mê của bản thân; khai thác nhu cầu thị trường; marketing sản phẩm... Bên cạnh đó, các học viên còn được gặp gỡ và nghe các tấm gương điển hình trao đổi, chia sẻ trong quá trình khởi nghiệp; tham quan mô hình khởi nghiệp trong và ngoài Tỉnh. Khóa học được giảng dạy bằng tiếng Việt và tiếng Anh. Tại đây, các bạn sinh viên được cung cấp, đào tạo và trải nghiệm những kỹ năng cần thiết không chỉ cho con đường khởi nghiệp mà còn cả cuộc sống sau này. Đặc biệt, sau khóa học là cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp” dự án “Farm kids” của sinh viên Nguyễn Thị Ngát đã được Dự án YSEE tài trợ 7 triệu đồng để thực hiện. Nhà trường cũng đã chọn được 5

ý tưởng tham dự Cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp” do Tỉnh đoàn Hà Tĩnh tổ chức. Theo đánh giá của PGS.TS Nguyễn Đình Thọ - Hiệu trưởng Trường Đại học Hà Tĩnh, Khóa đào tạo đã “cung cấp cho người học những khái niệm và kỹ năng cơ bản để biến những ý tưởng kinh doanh thành hiện thực”, giúp sinh viên vừa tốt nghiệp có được định hướng việc làm, cung cấp các kiến thức, kỹ năng và trải nghiệm cần thiết cho quá trình khởi nghiệp [4].

Năm 2018, cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp” tiếp tục được Trường Đại học Hà Tĩnh tổ chức cho đối tượng học sinh THPT tỉnh Hà Tĩnh dưới sự bảo trợ chuyên môn của Trung tâm Hoa Kỳ (Đại sứ quán Mỹ) và tài trợ của Ngân hàng Agribank Hà Tĩnh. Cuộc đã thu hút sự tham gia đông đảo của các bạn học sinh đến từ các trường THPT trên địa bàn Hà Tĩnh. Với gần 2000 đơn đăng kí tham gia, trải qua 3 vòng thi đầy khó khăn và thử thách, 6 ý tưởng xuất sắc nhất đã được lựa chọn thuyết trình trước Ban Giám khảo để chọn ra thứ hạng chung cuộc vào ngày 31 tháng 1, như: “Công ty tổ chức và biểu diễn nghệ thuật Dân ca Ví Dặm Nghệ Tĩnh”, “Thành lập công ty sản xuất và cung cấp sản phẩm bảo vệ con người”,...

Trước khi đến với cuộc thi chung kết, các em học sinh được tham gia đào tạo khóa học 2 tháng, làm việc với các cố vấn là giảng viên Trường Đại học Hà Tĩnh và các doanh nhân, các giám đốc điều hành các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh để xây dựng đề án chi tiết, trả lời các thắc mắc và luyện tập các kỹ năng để thuyết phục nhà đầu tư...

Với ý tưởng tổ chức “Công ty tổ chức và biểu diễn nghệ thuật Dân ca Ví - Giặm Nghệ Tĩnh” nhằm bảo tồn và phát huy những làn điệu dân ca, bạn Nguyễn Việt Hằng - Lớp 12 Trường THPT Mai Thúc

Loan, Lộc Hà đã xuất sắc giành được giải Nhất tại cuộc thi. Ngoài ra, Ban Tổ chức cũng trao 2 giải Nhì, 3 giải Ba và 4 giải Khuyến khích.

Cuộc thi đã tạo một diễn đàn sôi nổi và thật sự hữu ích giúp các em học sinh thể hiện năng lực bản thân, tự tin hơn trong cuộc sống, được bổ sung các kiến thức về kinh tế, kinh doanh và khởi nghiệp... [5]

2.2. Tiềm năng và thách thức đối với công tác định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh tại Trường Đại học Hà Tĩnh

**** Về tiềm năng***

- Thứ nhất, Trường ĐH Hà Tĩnh đang đổi mới mạnh mẽ quy trình và chương trình đào tạo theo hướng giảm thời lượng học lý thuyết, tăng thời lượng thực hành, giành nhiều thời gian hơn cho sinh viên thực tập tại các doanh nghiệp, hợp đồng làm việc bán thời gian tại các doanh nghiệp như thực hành tại Thái Lan, tại Israel, thực tập tại các công ty của Đài Loan ở Việt Nam...; mở rộng hợp tác, liên kết với các trường đại học có uy tín trong khu vực và trên thế giới như các trường đại học của Thái Lan để học tập mô hình đào tạo, vận dụng kinh nghiệm đào tạo của họ; tận dụng các mối quan hệ hợp tác, ngoại giao để có thể đưa sinh viên sang học tập, nghiên cứu, tham quan, thực tập, giao lưu, trao đổi với sinh viên, nhân sự các nước phát triển trong khu vực và trên thế giới. Có chính sách mời các lãnh đạo doanh nghiệp, các chuyên gia nhân sự giỏi thuộc các doanh nghiệp lớn của Việt Nam và của các nước tại Việt Nam tham gia hội đồng đào tạo, hội đồng khoa học và đến trực tiếp đào tạo cho sinh viên tại trường.

Quy trình và chương trình đào tạo mới này bên cạnh phát huy cao nhất tính tích cực chủ động, sáng tạo của sinh viên và chú trọng phát triển kỹ năng thực hành, kỹ năng nghề

nghiệp, kỹ năng mềm cho sinh viên, còn cung cấp những kiến thức, kỹ năng và sự trải nghiệm cần thiết cho sinh viên hình thành các ý tưởng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và sớm hiện thực hóa ý tưởng sau khi ra trường.

- *Thứ hai*, Trường ĐH Hà Tĩnh đang tiếp tục triển khai cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp” cho sinh viên và học sinh hàng năm. Cuộc thi này không chỉ đơn thuần là lựa chọn các ý tưởng khởi nghiệp và đánh giá, chấm, trao giải mà tất cả sinh viên, học sinh sau khi vượt qua vòng khảo sát sơ tuyển bằng hình thức trả lời các câu hỏi trắc nghiệm online sẽ được tham dự khóa đào tạo “Ươm mầm khởi nghiệp” miễn phí do các giảng viên của Trường và các doanh nhân thành đạt lên lớp; sau đó được các giảng viên hướng dẫn viết đề án ý tưởng khởi nghiệp tham gia các vòng thi chính thức. Bảo trợ chuyên môn cho cuộc thi là Trung tâm Hoa Kỳ và Đại sứ quán Mỹ. Vì vậy, đây là cơ hội để sinh viên hình thành tâm thế của doanh nhân khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và được trang bị các kiến thức, kỹ năng kinh doanh cơ bản phục vụ cho việc triển khai ý tưởng khởi nghiệp sau khi ra trường.

- *Thứ ba*, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang phát triển mạnh mẽ trong xu thế toàn cầu hóa và hội nhập rộng rãi trên nhiều lĩnh vực ngày càng xóa bỏ sự cách biệt về biên giới lãnh thổ quốc gia, hình thành nên nguồn tài nguyên chung trong đó có tài nguyên về tri thức, văn hóa, thị trường và về không gian mạng; công nghệ đang được ứng dụng rộng rãi trong sản xuất, kinh doanh và trong cuộc sống với nhiều đột phá mới. Công nghệ thông tin, công nghệ số, công nghệ tự động hóa, vật liệu mới, trí tuệ nhân tạo, thương mại điện tử, mạng xã hội đã giúp nhiều sinh viên, doanh nhân trẻ khởi nghiệp thành công nhanh chóng với

chi phí đầu tư không lớn và trở thành những biểu tượng startup của quốc gia và của toàn cầu, là nguồn cảm hứng và động lực cho sinh viên Việt Nam nói chung, sinh viên Trường ĐH Hà Tĩnh nói riêng tham gia hệ sinh thái khởi nghiệp.

- *Thứ tư*, ở trong nước, đã có các quan điểm chỉ đạo của Đảng và chính sách hỗ trợ của Chính phủ và các bộ, ngành về khởi nghiệp... Đồng thời, giới truyền thông cũng như xã hội hiện nay cũng nói nhiều về khởi nghiệp. Cụ thể như sau:

Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Việt Nam đến năm 2025” được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt theo Quyết định 844/QĐ-TTg ngày 18/5/2016 đánh dấu lần đầu tiên Việt Nam có một đề án quốc gia về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Đề án nhấn mạnh sự phát triển gắn kết giữa các bộ, ngành, địa phương nhằm phát triển từng thành phần của hệ sinh thái một cách đồng bộ và phát triển sự liên kết của các thành phần để hệ sinh thái bền vững.

Ngày 30/3/2018, Bộ GD&ĐT đã ra quyết định 1230/QĐ - BGDDT ban hành Kế hoạch triển khai Đề án “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025” của ngành Giáo dục. Hiện nay, Bộ KH&CN đang phối hợp với Bộ GD&ĐT để đưa nội dung đào tạo về khởi nghiệp cho sinh viên một số trường khối kỹ thuật, thương mại và những trường liên quan đến hoạt động có thể khởi nghiệp, giúp sinh viên có kiến thức cần thiết, ban đầu cho hoạt động khởi nghiệp.

*** Về thách thức**

Thứ nhất, Trường ĐH Hà Tĩnh mặc dù là trường đa ngành nhưng số lượng các ngành ngoài sư phạm, trong đó đặc biệt là các ngành kinh tế và các ngành kỹ thuật, công nghệ đang còn ít và chưa có các ngành về chế tạo máy, điện tử, cơ khí. Hiện tại, trư

các ngành sư phạm, khối kinh tế có ba ngành là Quản trị kinh doanh, Kế toán và Quản trị du lịch lữ hành, khách sạn; khối các ngành kỹ thuật công nghệ có ngành Công nghệ thông tin, ngành Xây dựng; khối các ngành nông nghiệp có ngành Khoa học môi trường, kinh tế nông nghiệp, khoa học cây trồng. Đây là một trở ngại lớn đối với chủ trương định hướng khởi nghiệp sáng tạo trong sinh viên của Nhà trường bởi như chúng ta biết, “khởi nghiệp đổi mới sáng tạo khác với khởi nghiệp thông thường như triển khai một mô hình kinh doanh bình thường, có tính phổ biến mà nó đòi hỏi phải tạo ra những sản phẩm mới, phân khúc khách hàng mới bằng những công nghệ mới và ý tưởng mới chưa từng có, cách tiếp cận thị trường mới, thường là liên quan đến công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin và vì qua mạng nên không có tính biên giới”. Tức là các doanh nghiệp (DN) khởi nghiệp đổi mới sáng tạo phải có gì đó khác biệt không chỉ với các DN ở trong nước, với tất cả các công ty trước đây và cả với các DN khác trên thế giới.

Thứ hai, Trường ĐH Hà Tĩnh cũng như các trường đại học địa phương khác trong những năm gần đây đang gặp khó khăn trong công tác tuyển sinh, số lượng sinh viên Việt Nam theo học đang có xu hướng giảm dần. Thậm chí trong năm qua, số sinh viên Việt Nam học một số ngành ít hơn sinh viên Lào theo học. Mặt khác, sinh viên theo học tại Trường Đại học Hà Tĩnh đa số xuất thân từ nông thôn nên kiến thức về kinh doanh còn ít, tâm thế kinh doanh chưa cao và sự trải nghiệm về kinh doanh chưa nhiều; những năm học đầu khóa chưa thể hiện được tính năng động sáng tạo và kỹ năng mềm chưa tốt. Việc số lượng sinh viên Việt Nam theo học các ngành ngoài sư

phạm nói chung, các ngành kinh tế, kỹ thuật công nghệ nói riêng chưa nhiều đã dẫn đến hệ quả là các đề tài nghiên cứu khoa học có tính ứng dụng do sinh viên triển khai còn hạn chế; số lượng sinh viên tham gia các cuộc thi ý tưởng khởi nghiệp do Nhà trường và các đơn vị khác trong và ngoài nước tổ chức với ý tưởng mới sáng tạo trên nền tảng công nghệ ứng dụng cũng chưa nhiều.

2.3. Một số giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả công tác định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh tại Trường ĐH Hà Tĩnh

Để thực hiện công tác định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên có hiệu quả hơn trong thời gian tới, theo chúng tôi, Trường ĐH Hà Tĩnh cần triển khai một số giải pháp sau:

Thứ nhất, Trường cần đề nghị với Tỉnh nhà tiếp tục có chính sách đặc thù hỗ trợ về tài chính và các mặt khác để nhanh chóng phát triển đội ngũ cán bộ giảng viên có trình độ cao; thu hút các giảng viên, nhà khoa học cùng các chuyên gia kinh tế, các kỹ sư công nghệ có trình độ thạc sĩ, tiến sĩ vào làm việc; tăng cường trang bị cơ sở vật chất, nhà xưởng, máy móc, trang thiết bị thực hành, thí nghiệm, thực nghiệm. Từ đó, Trường sẽ có điều kiện để củng cố, phát triển các ngành đào tạo hiện có và tiến tới mở các mã ngành mới thuộc khối ngành khoa học tự nhiên, khoa học công nghệ chế tạo và ứng dụng. Đây là tiền đề chung rất quan trọng để thúc đẩy định hướng thực hành trong chiến lược đào tạo và nghiên cứu khoa học nói chung, trong định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên nói riêng. Công ty khởi nghiệp là công ty có hàm lượng tri thức tri thức về sản phẩm, dịch vụ, về khách hàng cao; đa số các công ty thành công lớn và nhanh trên thế giới đều dựa trên sự phát kiến

về công nghệ, khác với công ty thông thường, nhất là các công ty nhỏ. Vì vậy, muốn thúc đẩy phát triển công nghệ trong sinh viên, cũng như các trường đại học khác trên toàn quốc, Trường ĐH Hà Tĩnh cần phải xây dựng nhanh và vững chắc cơ sở nền tảng của phát triển công nghệ đó là khoa học, công nghệ, kỹ nghệ và toán học (STEM).

Thứ hai, Trường cần chỉ đạo các khoa, đặc biệt là Khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh kết hợp với Khoa Kỹ thuật - Công nghệ đào tạo cho sinh viên các kiến thức, kỹ năng về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo nói chung, về kinh doanh theo mô hình công ty nói riêng thông qua các môn học hoặc theo các chuyên đề bổ trợ hay sinh hoạt ngoại khóa. Để kích hoạt phong trào khởi nghiệp trong sinh viên, trước hết phải hình thành ở sinh viên tâm thế sẵn sàng, niềm đam mê và trách nhiệm khởi nghiệp, sau đó là trang bị kiến thức, kỹ năng về kinh doanh, về thành lập và quản trị, điều hành công ty với những tiềm năng, thuận lợi và cả những thách thức, rủi ro, thất bại sẽ phải đối mặt. Các lớp học về khởi nghiệp cho sinh viên theo chúng tôi không cần trang bị nhiều kiến thức về tài chính, kinh tế và quản lý mà cần phải dạy nhiều về những nguy cơ tổn thất tâm lý sau những thất bại có thể đến trong quá trình khởi nghiệp để từ đó có biện pháp giảm thiểu rủi ro và quản trị rủi ro; cần hướng vào phát triển cá nhân, trong đó có phát triển kỹ năng tư duy, giải quyết vấn đề và kỹ năng mềm. Việc giảng dạy, đào tạo, chia sẻ, trao đổi những nội dung này không thể chỉ do các giảng viên kinh tế thực hiện mà cần tới các chuyên gia tư vấn kinh tế, các nhà doanh nghiệp thành công và những người có kinh nghiệm về khởi nghiệp. Trường cần tạo môi trường cho sinh viên cùng các nhà doanh nghiệp và những người

khác có kinh nghiệm về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cùng thảo luận về các ý tưởng và cách đưa ý tưởng của họ ra thị trường để có hiệu quả nhất.

Thứ ba, Trường cần tăng cường và mở rộng các mối quan hệ quốc tế hơn nữa như với Đại sứ quán Mỹ, với các doanh nghiệp ở Israel - quốc gia khởi nghiệp hàng đầu thế giới, ở các trường đại học ở Thái Lan v.v... để tranh thủ sự hỗ trợ, giúp đỡ về vật chất, tinh thần, sự bảo trợ về chuyên môn phục vụ cho công tác giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học nói chung, việc tổ chức các khóa đào tạo ươm mầm khởi nghiệp và các cuộc thi ý tưởng khởi nghiệp nói riêng nhằm khuyến khích và hỗ trợ cho học sinh, sinh viên hình thành và triển khai các ý tưởng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Đồng thời, Nhà trường cũng cần phối hợp chặt chẽ hơn nữa với các trường đại học, cao đẳng, các tổ chức trong tỉnh Hà Tĩnh và trong nước để tạo điều kiện thuận lợi cho học sinh, sinh viên tham gia các cuộc thi ý tưởng khởi nghiệp hay các cuộc thi sáng tạo, sáng chế công nghệ trong học sinh, sinh viên, thanh niên.

Thứ tư, Trường cần phối hợp chặt chẽ hơn với Sở Khoa học và Công nghệ cùng các sở khác trong tỉnh Hà Tĩnh để hợp tác trao đổi kinh nghiệm, kiến thức, thông tin, sản phẩm về công nghệ. Đồng thời, Trường cần tăng cường mời các chuyên gia công nghệ, các chuyên gia kinh tế, các doanh nhân thành đạt, các tổ chức trong nước và quốc tế hợp tác hỗ trợ Trường trong công tác đào tạo, hướng dẫn sinh viên nghiên cứu khoa học, thí nghiệm, thực hành và thực tập; tư vấn, hỗ trợ sinh viên trong việc hình thành ý tưởng, xây dựng đề án và hiện thực hóa sự khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của mình. Đặc biệt là hỗ trợ sinh viên thực hiện việc thuyết trình, giới thiệu về dự án khởi

ng nghiệp có tiềm năng đến các tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, các quỹ tài chính đầu tư cho startup Việt.

3. KẾT LUẬN

Những kết quả cho thấy rằng: Trường ĐH Hà Tĩnh đã đạt được những thành quả bước đầu đáng ghi nhận trong thực hiện định hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên, học sinh. Đồng thời, trong thực tiễn thực hiện công tác này ở Trường ĐH Hà Tĩnh những năm qua, bên cạnh những tiềm năng thì vẫn còn nhiều thách thức, rào cản đối với việc phát triển ý tưởng, mô hình khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của sinh viên, học sinh. Điều đó đòi hỏi Trường ĐH Hà Tĩnh cần đổi mới mạnh mẽ và toàn diện hơn nữa để đưa ra các quan điểm chiến lược, các giải pháp có tính đột phá trong công tác đào tạo nói chung và trong định

hướng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cho sinh viên nói riêng nhằm tạo nên nguồn nhân lực chất lượng cao, có kiến thức, kỹ năng vững vàng và có khả năng thực hành nghề nghiệp cao, ứng dụng có hiệu quả các kiến thức, thành tựu công nghệ vào thực tiễn để đáp ứng được nhu cầu ngày càng cao của xã hội. Thiết nghĩ, nếu thực hiện tốt một cách đồng bộ các giải pháp được đưa ra trong nghiên cứu này thì sẽ là một trong những hướng đi phù hợp và hiệu quả góp phần thúc đẩy hơn nữa tinh thần, tâm thế và quyết tâm khởi nghiệp đổi mới sáng tạo ở sinh viên, học sinh của Trường. Để trong tương lai, sinh viên Trường ĐH Hà Tĩnh sẽ có những ý tưởng, mô hình khởi nghiệp thực sự mới mẻ, sáng tạo, có tính đột phá về cách đi, về ứng dụng công nghệ để đạt tới thành công và phát triển bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Trần Nguyên Hào (2018), *Thách thức về việc làm đối với nguồn nhân lực Việt Nam có trình độ đại học, cao đẳng trong môi trường AEC và giải pháp nâng cao chất lượng sản phẩm đào tạo thời kỳ hội nhập*, Tạp chí khoa học Trường Đại học Hà Tĩnh ISSN 9866-7594, số 13.
- [2] Trường Đại học Hà Tĩnh (2016), *Kế hoạch chiến lược phát triển Trường Đại học Hà Tĩnh tới năm 2010 và tầm nhìn đến 2030*, Hà Tĩnh.
- [3] [https://www.vnu.edu.vn/ttsk/?C1654/N20875/Xay-dung-dai-hoc-dinh-huong-doi-moi-sang-cao.htm](https://www.vnu.edu.vn/ttsk/?C1654/N20875/Xay-dung-dai-hoc-dinh-huong-doi-moi-sang-cao)
- [4] (<http://baohatinh.vn/giao-duc/dh-ha-tinh-hoan-thanh-khoa-dao-tao-uom-mam-y-tuong-khoi-nghiep/140785.htm>)
- [5] (<http://giaoducthoidai.vn/tre/sinh-vien-dh-ha-tinh-dua-tranh-y-tuong-khoi-nghiep-3914343-c.html>)

Liên hệ:

ThS. Trần Nguyên Hào

Trường Đại học Hà Tĩnh

Địa chỉ: Xã Cẩm Vịnh, huyện Cẩm Xuyên, tỉnh Hà Tĩnh

Email: hao.trannguyen@htu.edu.vn

Ngày nhận bài: 20/9/2021

Ngày gửi phản biện: 22/9/2021

Ngày duyệt đăng: 22/01/2022